

3. sz. melléklet

Munkavédelmi szabályzat

1.) A szabályzat célja és jogi alapja

1.) Munkavédelem alapelvek

A munkavédelmi törvény előírja az egészséget nem veszélyeztető és a biztonságos munkavégzés alapvető követelményeit, mely követelmények megvalósítása, költségei - a munkavállalók felelősségével összhangban - a munkáltató kötelessége.

A munkavédelem intézményi módját - a jogszabályok és a szabványok keretein belül - jelen szabályzat határozza meg úgy, hogy végrehajtásuk megfelelő védelmet nyújtson a munkahelyen mindenkinek. A munkakörülményeket úgy kell kialakítani, hogy a tanulók és az alkalmazottak lehetőleg elkerüljék a balesetet, az egészségkárosodást! A munkáltató biztosítja, hogy minden munkavállaló megismerhesse az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés rá vonatkozó szabályait.

2. A munkavédelem jogi szabályozása

2011. évi CXCV. törvény:	A nemzeti köznevelésről,
1993. évi XCIII. törvény:	A munkavédelemről,
5/1993. (XII. 26.) MüM. rendelet:	A munkavédelemről szóló törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról
65/1999. (XII. 22.) EüM rendelet:	A munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz használatának minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeiről
3/2002. (II. 8.) SzCsM-EÜM rend:	A munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről

2.) Munka- és balesetvédelmi feladatok, hatáskörök

1. Közoktatási intézmény kiemelt munkavédelme:

Az egészséges és biztonságos munkahely megteremtése kiemelt fontosságú a köznevelési intézményben: szigorúbb munkavédelmi feltételrendszert kell megvalósítani, mint más munkahelyen. Az egészségvédő és balesetelhárító környezet kialakítása rendkívül

hangsúlyos szerepet kapnak, mert az intézmény nagy létszámban fogad tapasztalatlan tanulókat, és még fejlődő, ezért csökkent belátóképességű fiatalokat.

Az egészséget nem veszélyeztető és a biztonságos munkavégzés követelményeit fokozottan kell érvényesíteni az intézményre bízott tanulókra.

A köznevelési intézmény felelős a rábízott gyermekekért, ezért meg kell valósítani a fiatalok mindenkor folyamatos, az egész működésre kiterjedő felügyeletét!

2. Az igazgató hatásköre, felelőssége:

Az intézmény munkavédelmi feladatainak irányítását az intézmény vezetője végzi, aki a munkavédelmen túl a gyermek, és tanulóbaesetek megelőzésére sokrétű, nagy körültekintésű intézkedéseket hoz.

Hatásköre az egészséges és biztonságos intézményi környezet

- tárgyi feltételeinek megteremtése,
- személyi feltételeinek biztosítása,
- a folyamatos munka- és balesetvédelmi ellenőrzés.

Az igazgató felelősségi tevékenységei:

- Konkrétan meghatározza a pedagógusok, a többi dolgozó és a tanulók munka és balesetvédelmi feladatait, teendőit.
- Nyilvánosságra hozza és mindenkivel megismerteti az egészséges és biztonságos munkavégzés általános és helyi szabályait.
- Meggyőződik arról, hogy a szükséges ismereteket az érintettek valóban elsajátították-e.
- Biztosítja a munkahelyeken, a tevékenységeknél, a helyiségek berendezésénél, a bútorzatnál az ergonómia szempontok mellett a munkaegészségügyi követelmények érvényre jutását.
- Folyamatosan ellenőrzi (ellenőrizteti) a jogszabályok és az utasítások betartását.
- A feladatok végrehajtásának szervezésére, a munkabiztonsági szaktevékenységre műszaki végzettségű munkavédelmi felelőst bíz meg szerződés alapján.

3. Az igazgató feladatai:

Az igazgató a munka- és balesetvédelem irányításával és ellenőrzésével kapcsolatosan:

- meghatározza a munkavédelmi tevékenység rendszerét és a funkcionális feladatokat, a határidőket,
- beszámoltatja a vezetőket a szervezeti egységek helyzetéről,
- számon kéri a felelősöket, és kivizsgálhatja a baleseteket,
- elbírálja a balesetet szenvedett munkavállaló költségigényét,
- munkavédelmi szemlét tart vagy elrendel,
- gondoskodik a biztonságos munkavégzés:
  - műszaki, szervezési, tárgyi és személyi feltételeiről,
  - az ellenőrzésről, a veszélyelhárításáról.

Az iskola igazgatója felelős az elméleti és gyakorlati oktatás biztonságos feltételeinek biztosításáért, a munkavédelmi helyzet tervszerű javításáért és ellenőrzéséért. Továbbá felelős a dolgozók és tanulók egészségét és testi épségét fenyegető veszélyek elhárításáért, a szükséges megelőző intézkedések megtételéért.

- Meghatározza az iskola munkavédelmi feladatait, végrehajtásukat ellenőrzi, illetve ellenőrizteti.
- Új dolgozók esetén előzetes orvosi vizsgálatot kezdeményez és a vizsgálatokat nyilvántartja.
- A munkavédelmi feladatok ellátására megfelelő jogkörrel felruházott és a jogszabályban előírt képesítéssel rendelkező munkavédelmi személyt nevez ki.
- Összeállíttatja és a munkavédelmi képviselővel egyezteti a MVSZ-t, annak módosítását, és azt a végrehajtásban érdekeltek rendelkezésére bocsátja.
- Biztosítja a felügyeleti szervek munkavédelmi ellenőrzésének feltételeit és gondoskodik a feltárt hiányosságok felszámolásáról.
- A dolgozók részéről hozzá eljuttatott munkavédelemmel kapcsolatos észrevételeket, javaslatokat érdemileg elbírálja.
- Az azonnali bejelentési kötelezettség alá eső balesetek esetén a bejelentést azonnal elvégzi, és a kivizsgálást vezeti. A kivizsgálás megkezdéséig a helyszínt biztosítja.

4. A szakmai műszaki igazgatóhelyettes feladatai:

- végrehajtja és végrehajttatja a munkavédelemmel kapcsolatos előírásokat és ellenőrzi azok maradéktalan teljesítését:
- irányítja az MVSZ kidolgozását, egyeztet a munkavédelmi képviselővel,

- vezeti a munkavédelmi szemléket,
- irányítja, segíti és ellenőrzi a szakmai tantárgyakat oktató pedagógusok és osztályfőnökök munkavédelemmel kapcsolatos munkáját,
- súlyos mulasztás, balesetveszély tudomására jutása esetén köteles a berendezés, létesítmény leállítását elrendelni,
- jóváhagyja a munkavédelmi oktatások tematikáját a tanulói és dolgozói oktatáshoz,
- ellenőrzi a tanulók és dolgozók részére szervezett munkavédelmi oktatásokat

5. Az általános és a nevelési – oktatási igazgatóhelyettes feladatai:

- irányítja, segíti és ellenőrzi a közismereti tanárok és osztályfőnökök munkavédelemmel kapcsolatos feladatait,
- ellenőrzi a tanulói pályaalkalmassági és időszakos orvosi vizsgálatokkal kapcsolatos iskolára háruló feladatok végrehajtását,
- ellenőrzi a tanulók és dolgozók részére szervezett munkavédelmi oktatásokat,

6. Gondnok, műszaki vezető feladatai:

- összeállítja az irányítása alá tartozó területre vonatkozó és az MVSZ-ben szabályzandó munkavédelmi előírásokat,
- ellenőrzi, hogy az irányítása alá beosztott fizikai dolgozók munkaköri alkalmassági vizsgálata a rendelkezéseknek megfelelően megtörténtek-e,
- részt vesz a munkavédelmi szemléken,
- elvégzi az dolgozók munkavédelmi elméleti oktatását.

7. Gyakorlati oktatásvezető feladatai:

- irányítja és ellenőrzi a gyakorlati oktatás során a munkavédelmi oktató munkát,
- összeállítja az irányítása alá tartozó területre vonatkozó és az MVSZ-ben szabályzandó munkavédelmi előírásokat,
- részt vesz a munkavédelmi szemléken,
- elvégzi az újonnan belépő szakoktatók gyakorlati munkavédelmi oktatását,
- elvégzi a tanműhely fizikai dolgozóinak a gyakorlati munkavédelmi oktatását,
- az üzembe helyezett gépekről , berendezésekről nyilvántartást vezet.
- összeállíttatja és kifüggeszteti a szerszámgépek, berendezések és egyéb eszközök kezelési, karbantartási utasításait,

- elkészítetteti a tanműhely gépeinek javítási-, karbantartási tervét, ellenőrzi a javítást, fenntartást, javaslatot tesz az újraindításukra,
- gondoskodik a munkaterületére beosztott dolgozók védőeszköz ellátásáról.

8. Munkavédelmi feladatokkal megbízott feladatai:

- munkáját az érvényben lévő jogszabályok, szabványok és szabályzatok figyelembevételével a szakmai igazgatóhelyettes és a gyakorlati oktatásvezető irányításával végzi.
- figyelemmel kíséri a megjelenő új munkavédelmi tárgyú jogszabályokat és az ebből adódó feladatok végrehajtására javaslatot tesz az igazgatónak.
- évente egy alkalommal elméleti munkavédelmi oktatást tart. Elkészíti az oktatás tematikáját, melyet a szakmai igazgatóhelyettes hagy jóvá.
- elkészíti a munkavédelmi oktatás tematikáját.
- szervezi a nappali tagozatos tanulók munkavédelmi oktatását
- az újonnan munkába álló dolgozókat munkavédelmi oktatásban részesíti.
- részt vesz a balesetek kivizsgálásában. A baleset kivizsgálásával, jelentésével és nyilvántartásával kapcsolatos feladatokat elvégzi.
- javaslatot tesz a munkavédelmi tájékoztatás és az oktatást elősegítő technikai felszerelések beszerzésére.
- szükség szerint, de évente minimum egy alkalommal elkészíti a MVSZ módosítására vonatkozó javaslatokat és azt - jóváhagyásig - gondozza.
- a munkavédelmi szemléket megszervezi, az érdekelteket időben értesíti és összehívja. A szakmai igazgatóhelyettes irányításával elkészíti a szemlejegyzőkönyvet. A feltárt hiányosságok pótlását ellenőrzi, arról írásban beszámol az igazgatónak.

9. Műszaki vezető feladatai:

- a közvetlen irányítása alatt álló dolgozóknak megtartja a munkavédelmi oktatást.
- az elméleti oktatási épületekben üzemelő villamos berendezések, oktatástechnikai eszközök karbantartását, javítását tervezi és elvégezteti.
- javaslatot tesz munkaterületéről az MVSZ módosítására.
- részt vesz a munkavédelmi szemléken.
- az iskola épületének villámvédelmi, villamos berendezések biztonságtechnikai vizsgálatáról nyilvántartást vezet. Új berendezések, gépek / a tanműhelyi gépek

kivételével / üzembe helyezését kezdeményezi, a szükséges biztonságtechnikai vizsgálatokat elvégezteti. Az időszakos vizsgálatokat rendszeresen megrendeli. A jegyzőkönyvekben szereplő hiányosságok megszüntetésére intézkedik.

- gondoskodik a munkaterületére beosztott dolgozók védőeszköz ellátásáról.

10. Munkaügyi ügyintéző feladatai:

A munkaszerződés megkötése előtt elküldi a munkavállalót előzetes munkaköri alkalmassági orvosi vizsgálatra.

Időszakos orvosi vizsgálatra küldi a munkavállalókat.

11. Az osztályfőnök feladatai:

- a diákok részére munkavédelmi oktatást tart és erről nyilvántartást vezet.

12. A gondnok feladatai:

- felelős a munkaterületén dolgozók balesetmentes munkavégzéséhez a feltételek biztosításáért.
- a hozzá beosztott dolgozók munkavédelmi oktatását megtartja.
- gondoskodik az iskola épületein belüli tisztántartásáról. Felelős az iskolához tartozó járda, gépkocsi parkoló és az udvar takarításáért, télen a járdák tisztításáért és csúszásmentesítéséért.
- gondoskodik a munkaterületére beosztott dolgozók védőeszköz ellátásáról.
- gondoskodik a szociális helyiségek kézmosószerral való ellátásáról és a törölközők tisztításáról.

A MUNKAVÉGZÉS BIZTONSÁGI SZABÁLYAI

1. A biztonság tárgyi feltételrendszere

1. A munkavégzés általános feltételei

A munkahelyen a munkavállalók részére biztosítani kell:

- a biztonságos közlekedést, fel- és lejutást,
- a szükséges mozgásteret, a biztonságos munkavégzés körülményeit,
- a megfelelő mennyiségű és tiszta ivóvizet,

- az energia- és közműhálózat biztonságos üzemeltetését, karbantartását, azonosítását, érintésvédelmét,
- a munkahely természetes és mesterséges megvilágítását,
- a zajhatások, rezgések, a por és vegyi anyagok elleni védelmet,
- a létszámnak, a tevékenységnek megfelelő tiszta levegőt és klímát,
- a munkahelyi jellegnek megfelelő öltözködési, tisztálkodási, egészségügyi, étkezési, pihenési és melegedési lehetőséget,
- a rendet, tisztaságot, a szennyező anyagok kezelését úgy, hogy ártalmat ne okozzanak, és a környezetet ne károsítsák,
- szükség esetén a biztonsági és egészségvédelmi jelzéseket,
- a szükséges anyagok és eszközök tároló helyen való tárolását és a biztonságos rakodást, szállítást.

2. A helyiségek padlózata

A munkaterületeken, raktárakban a túlsúlyfóltásót kerülni kell, és biztosítani kell a közlekedésre alkalmas utak, területek akadálytalan állapotát. Területeket eltorlaszolni, vagy munkahelyeket raktározásra használni még átmenetileg sem szabad.

A mechanikus, savas, lúgos sérüléseknek kitett, a kiömlő folyadék miatt csúszóssá vált padozat megfelelő állapotban tartásáról azonnali takarítással gondoskodni kell!

A létesítményekben a lépcsőt és pihenőket mindig szabadon kell tartani. A folyosók, előterek, lépcsők veszély esetén menekülési útvonalként használandók ezért, ezeket eltorlaszolni vagy raktározás céljára használni még ideiglenesen sem szabad! A lépcsők csúszásmentességéről gondoskodni kell.

3. Zárt munkahelyek szellőztetése, hőmérséklete, megvilágítása

A munkahelyeket az erős napsugárzás kápráztató hatásától védeni kell. Biztosítani kell a munkahelyeken az egészséges és biztonságos munkavégzéshez elegendő természetes fényt! Ennek hiányában a mesterséges megvilágítást, a tevékenységnek megfelelő színhőmérsékletet, színvisszaadási fokozatot, a belső világítástechnikai jellemzőket rendszeresen ellenőrizni kell.

4. Elektromos berendezések használati előírásai

A villamos kapcsolókat és elosztódobozokat, a közművek záró és nyitó szerelvényeit eltorlaszolni nem szabad, azok mindig megközelíthetően, szabadon maradjanak.

Csak felülvizsgált, szabványos elektromos berendezés helyezhető üzembe! Hibás szerelvényt és készüléket (törött, repedt, csorbult csatlakozóaljzat, csatlakozó, kapcsoló, háztartási és egyéb berendezést) tilos használni! Az elektromos szerelvényeket és készülékeket a munka megkezdése előtt ellenőrizni kell!

Minden villamos üzemzavart, rendellenességet, hibát haladéktalanul jelenteni kell a közvetlen vezetőnek vagy a gondnoknak, aki a szakszerű felülvizsgálatig, a hiba kijavításáig a berendezést kivonja az üzemeltetésből.

Nedves kézzel megérinteni, víz közelében működtetni elektromos készüléket és szerelvényeit tilos!

Olyan feszültség alatt lévő elektromos készüléket, kapcsolószekrényt, melynek burkolatát, szigetelését eltávolították, őrizetlenül hagyni nem szabad! A kijavításig az érintett területet le kell zárni.

Minden villamos gépet és berendezést a munka befejezése, a használat után feszültségmentesíteni, áramtalanítani kell. Kivételt csak azok a berendezések képeznek, melyek felügyeletet nem igényelnek.

5. A zajexpozíció elleni védelem

A munkáltató a halláskárosodás megelőzése érdekében a munkahelyen zajvizsgálatot végeztet, ha ott az egészséget veszélyeztető zajterhelés gyanúja merül fel.

A munkahelyen a zajártalom mértékének megengedhető határa:

A 3/2002 SzCsM – EüM 5. sz. mellékletében meghatározottak szerint.

6. Öltözők, tisztálkodó- és mellékhelyiségek

A külön munkaruhát, védőruhát viselők részére öltözőt kell biztosítani, ha - egészségügyi okok, koruk, nemük miatt - nem várható el tőlük, hogy máshol öltözzenek át.

Az öltözők, jól megközelíthető helyiségek:

- legalább 0,5 m²/fő, minimálisan 6 m² alapterülettel,
- ülőhelyekkel és zárható szekrényekkel,
- nők és a férfiak részére elkülönítve.

Fogasos (ruhatári) öltözőben az értéktárgyak őrzése zárható fiókokkal megoldható. Öltöző hiányában minden munkavállalónak biztosítani kell a munkahelyen nem viselt ruhák tárolására a zárható helyet. Tevékenységüktől függően a munkavállalóknak meleg és hideg folyóvízzel ellátott mosdó-, zuhanyzóhelyiség biztosítja - a férfiak és a nők részére elkülönítve - a higiénés követelményeket. A mosdók és öltözők között közvetlen átjárást kell biztosítani, elegendő számú WC-vel.

7. Munkahelyi hulladékkezelés

A hulladék tárolása fedett, résmentes, mosható és fertőtleníthető, pormentes ürítést biztosító tartályban, konténerben történjen. A gyűjtőtartályokat a kijelölt tároló helyre naponta be kell gyűjteni, és onnan legalább hetente kétszer el kell szállítani. A tároló hely nem szennyezheti a környezetet, rendelkezzen vízvételi, szennyvízkiöntő, és járműves megközelítési lehetőséggel. A veszélyes hulladékok kezelésére: szállítására, tárolására, elkülönítésére a vonatkozó jogszabály alapján kell eljárni!

8. Fokozottan veszélyes munkaterületek és gépek

A veszélyesnek minősülő munkaterületen (karbantartási tevékenység, elektromos szerelés, tanműhelyi munka stb.) egyedül munkát végezni nem szabad, mert előfordulhat olyan helyzet, hogy a dolgozó egyedül nem tudja a veszélyhelyzetet elhárítani, vagy ha baleset éri, segítségre szorul.

Veszélyes munkahelyek és gépek a következők:

- karbantartó helyek,
- veszélyes anyagtárolók,
- tornaterem,
- fizika szaktanterem,
- kémia szaktanterem,
- számítástechnika szaktantermek,
- mérőlaborok,
- asztalos, faipari gépek,
- lakatos, vas, fémipari gépek,
- hegesztő berendezés,
- gázfogadó állomás,

- kazánház.

9. Tűz- és robbanásveszélyes helyiségek rendje

Tűzveszélyes helyeken és közelükben nyílt láng használata szigorúan tilos! Dohányozni az intézmény teljes területén tilos!

A tűzvédelem és a műszaki mentés vonatkozásában a Tűzvédelmi szabályzat utasításai a mérvadók.

2. Alkalmazás és a munkavégzés biztonsági rendje

1. Alkalmazási feltételek

A munkavállaló akkor alkalmazható, ha:

- a feladathoz megfelelő élettani adottságokkal rendelkezik,
- foglalkoztatása az egészségét, testi épségét károsan nem befolyásolja az időszakos orvosi vizsgálatok alapján,
- mások egészségét, testi épségét nem veszélyezteti, és a munkára alkalmasnak bizonyul,
- rendelkezik az egészséges, biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretekkel, készséggel, jártassággal. [MVT. 49. 50. §]

A munkavállalót az igazgató alkalmassági vizsgálatra küldi, - a nyomtatvány kitöltésével. Az alkalmasság elbírálása a baleseti veszéllyel járó munkakörben a területi üzemegészségügyi szakrendelésen történik.

Minden munkavállaló évente köteles részt venni időszakos orvosi vizsgálaton.

A munkaköri orvosi alkalmassági vélemény a munkavállaló személyi anyagában lefűzendő.

Gépjárművezető köteles felettesének jelenteni, ha eszméletvesztéssel járó rosszulléte, vagy olyan esete, állapota volt, mely a közlekedés biztonságát veszélyezteti.

3. A munkavégzés munkavállalói jogosultságai [MVT. 61.§]

A munkavállaló jogosult megkövetelni:

- a munkavédelmi szabályok, a védelem megvalósítását,
- a szükséges ismeretek rendelkezésére bocsátását, a betanulási idő biztosítását,
- a munkavédelmi felszerelések, munka- és védőeszközök, az előírt védőital, a tisztálkodó szerek és lehetőség biztosítását.

A munkavállaló jogosult megtagadni a munkavégzést, ha azzal életét, egészségét vagy testi épségét közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné. Ha a munkáltató utasításának teljesítésével másokat veszélyeztetne közvetlenül és súlyosan, a teljesítését meg kell tagadnia. [MVT. 63. §]

4. A munkavállalók biztonsági kötelezettségei

A munkavállaló csak a biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban, a biztonságos munka végzésére vonatkozó szabályok megtartásával végezhet munkát. [MVT. 60. §]

A munkavállaló különösen köteles:

- a munkahelyén munkavégzésre alkalmas állapotban megjelenni,
- a rá bízott feladatokat képességei és az elvárható szakértelem, gondosság szerint ellátni,
- a munkaeszköz biztonságáról meggyőződni, azt rendeltetésének megfelelően utasítás szerint használni,
- az egyéni védőeszközt használni és a tisztításáról gondoskodni,
- a munkavégzéshez egészséget nem veszélyeztető ruházatot viselni,
- munkaterületén a fegyelmet, a rendet és a tisztaságot megtartani,
- a szükséges ismereteket elsajátítani és alkalmazni,
- a részére előírt orvosi vizsgálaton részt venni,
- a veszélyes rendellenességet megszüntetni, intézkedést kérni,
- a balesetet, sérülést, rosszulletet azonnal jelenteni.

Előírás a munkavégzés hatókörében tartózkodókra

A munkavédelmi hatókörében tartózkodók lehetnek:

- Vizsgáztatási feladatot ellátó személyek.
- Látogatók (üzemlátogatás, üzleti partner),
- Hatósági ellenőrök.

A munkavégzés hatókörében tartózkodókat ugyanolyan egyéni felszerelésekkel kell ellátni, mint az ott dolgozókat. A munkavégzés hatókörében tartózkodóknak kísérőt kell biztosítani. A kísérő biztosítása a munkahelyi vezető feladata.

A munkavégzés hatókörében csak a munkahelyi vezető engedélyével lehet tartózkodni, kivételt képeznek a hatósági ellenőrök.

5. Az iskolánál a gyakorlati képzés során tanulói jogviszonyban történő foglalkoztatás:

A munkára képes állapot azt jelenti, hogy a tanuló szervezete alkoholtól, kábítószerrel és kábító hatású gyógyszertől mentes, s kellően kipihent. A tanuló önkényesen nem kapcsolhatja ki, nem távolíthatja el, és nem alakíthatja át a biztonsági berendezéseket. Az elvárható szakértelem és gondosság alapvetően a tanuló egyéni képességeitől, szakértelmétől, gyakorlati idejétől, figyelmétől, stb. függ.

A nem veszélyeztető ruházat zárt ruházatot jelent ott, ahol gépek, berendezések veszélyt jelentenek a tanulóra.

3. Munkahelyi elsősegélynyújtás

A munkahelyen állandóan készletben kell tartani a vonatkozó rendeletben megállapított elsősegélynyújtó felszerelést a meghatározott mennyiségben és minőségben. Az elsősegélynyújtó felszerelés beszerzéséről, karbantartásáról, az elhasznált, lejárt gyógyszerek, kötözőszerek, és anyagok azonnali pótlásáról a munkavédelmi felelős gondoskodik. A mentődobozban a készletléti felszerelésnek mindig meg kell lenni!

MUNKAVÉDELMI KÉPZÉS ÉS ELLENŐRZÉS

1. Munkavédelmi oktatás

1. Munkavállalók munkavédelmi oktatása

A munkavállalónak munkába állásakor el kell sajátítania az egészséget nem veszélyeztető, biztonságos munkavégzés elméleti és gyakorlati ismereteit. Az oktatás elméleti és szükség szerint gyakorlati részből áll, a melyet munkaidő alatt kell megtartani. A kiesett munkaidőre a

munkavállalónak átlagkereset jár. Az előírt ismeretek megszerzéséig a munkavállaló önállóan nem foglalkoztatható.

Az oktatás formái:

- előzetes (új dolgozóknak),
- ismétlődő meghatározott időközönként (tanévenként),
- rendkívüli (utasításra elrendelt).

A munkavállaló köteles munkavédelmi oktatáson részt venni:

- munkába álláskor, 6 hónapnál hosszabb távollét után,
- a munkakör és a biztonságos munkavégzés követelményeinek megváltozásakor,
- munkaeszköz átalakításakor, új munkaeszköz üzembe helyezésakor, új technológia bevezetésekor. [MVT. 55. §]

Azt a munkavállalót, aki a szükség esetén kétszer megismételt oktatás után sem sajátította el a munkaköréhez szükséges munkavédelmi ismereteket, és aki az ismétlődő oktatáson önhibájából figyelmeztetés ellenére sem vett részt, az adott munkavégzéstől el kell tiltani.

2. Az oktatás tartalmi követelményei

Az elméleti oktatás keretében meg kell ismerni:

- az egészséges és biztonságos munkavégzés szabályait,
- a munkavédelmi jogszabályok kötelezettségeit,
- a munkavállaló jogait,
- a munkavédelmi szabályzat előírásait,
- a szükséges műveleti, kezelési és karbantartási utasításokat,
- az alkalmazott eszközök, anyagok, és a szükséges védőfelszerelés helyes használatát,
- a tűz- és környezetvédelmi előírásokat,
- a szükséges egészségügyi és elsősegély-nyújtási ismereteket,
- foglalkozási baleset alkalmával követendő eljárás és magatartás szabályait.

3. Munkavédelmi oktatás nyilvántartása

Az oktatást végző munkavédelmi felelős szóban vagy írásban, továbbá munkakörtől függően gyakorlatban is meggyőződik arról, hogy a dolgozó az oktatott anyagot elsajátította, és azt

alkalmazni tudja. A munkavédelmi oktatás tényét és eredményét az oktatásról felvett jegyzőkönyvben rögzíteni kell.

A nyilvántartásnak tartalmaznia kell:

- az oktatás időtartamát, tárgyának megjelölését, jellegét,
- az oktató nevét és munkakörét,
- a beszámoltatás formáját, eredményeit,
- az oktatásban résztvevő alkalmazottak aláírását,
- a munkavédelmi felelős hitelesítő aláírását.

4. A tanulók munkavédelmi oktatása

A tanulók részére a munkavédelmi oktatást az osztályfőnökök kötelesek megtartani. A tanév első osztályfőnöki óráján az osztályfőnök ismerteti a házirendet, és a kiadott munkavédelmi tematikát. Az oktatás anyagának elsajátításáról visszakerdezéssel meg kell győződni. A diákok részvételét aláírásukkal igazolni kell.

A testnevelés órák, szakmai gyakorlati órák, sportfoglalkozások, tanulmányi kirándulások, üzemlátogatások, intézményi rendezvények és az összefüggő gyakorlat megkezdése előtt a veszélyekre és a balesetek elhárításra esetenként kell kioktatni a tanulókat! A duális képzésben résztvevő diákokat a gyakorlati munkahelyeken is munkavédelmi oktatásban kell részesíteni!

2. Új létesítmények munkavédelmi átvétele

1. Munkaterület és berendezések használatba vétele

Új munkaterület létesítése, a meglévő felújítása, bővítése, a gépek és egyéb berendezések telepítése során a munkavédelmi követelmények érvényre juttatása a tervező, a kivitelező és az üzemeltető feladata.

A felelősség érvényesítése miatt a munkavédelmi követelményeket szerződésben kell biztosítani.

A tervezőnek és a kivitelezőnek írásban kell nyilatkoznia az üzemeltető felé, hogy tevékenységük során a munkavédelemre vonatkozó szabályokat maradéktalanul betartották.

2. Előzetes munkavédelmi vizsgálat

Az új berendezések, műszaki fejlesztések üzembe helyezésének feltétele az előzetes munkavédelmi vizsgálat.

Ennek követelményei:

- a magyar nyelvű üzemeltetési dokumentáció megléte,
- az érintésvédelem, a világítás, a klímatervezők megfelelése,
- a tervező és kivitelező írásos nyilatkozata,
- a tűzveszélyességi osztályba sorolás,
- a létesítménynél villámvédelmi felülvizsgálat teljesítése,
- felügyelet alá tartozó berendezéseknél a hatósági engedély,
- egyéb, a törvény által előírt hatósági engedélyek megléte.

Az üzembe helyezéskor el kell kerülni minden, a veszélyes körzetben lévő személyre káros megoldást. Veszélyes az a létesítmény, munkaeszköz, munkafolyamat, technológia, amelynél a munkavállalók egészsége, testi épsége károsodhat. A veszélyek és ártalmak fő csoportjai: mechanikai hatások, anyagok, a szennyezett levegő, hideg és meleg klíma, zaj, rezgés, villamos jelenségek, biológiai tényezők.

3. Munkavédelmi ellenőrzés és kártérítés

1. Belső munkavédelmi ellenőrzés

A munkavédelmi ellenőrzés célja annak megállapítása, hogy a munkavégzés feltételei megfelelnek-e a jogszabályokban és az egyéb előírásokban meghatározott követelményeknek.

Az ellenőrzés magában foglalja:

- a munkavédelmi felelős (megbízott) rendszeres ellenőrzéseit,
- a munkavédelmi szemléket,
- a veszélyes eszközök időszakos biztonsági felülvizsgálatát,
- az alkoholos befolyásoltság ellenőrzését.

A munkavédelmi felelős rendszeres ellenőrzésének tapasztalatait a munkavédelmi naplóba köteles bejegyezni. A munkavédelmi ellenőrzést értékelő vezetői megbeszélés követi, amelyen az elvégzendő munkavédelmi feladatok felelőseit kijelölik. A kifogásolt állapotokat megváltoztató intézkedéseket meg kell tenni.

2. A munkavédelmi szemle jegyzőkönyve

Minden évben legalább egyszer munkavédelmi szemlét kell tartani az igazgató és a szakmai igazgatóhelyettes, a gyakorlati oktatásvezető és a munkavédelmi felelős, az érdek-képviselői szerv delegáltjai, a szakmai vezető és a gondnok együttes jelenlétében.

A munkavédelmi felelős rögzíti a munkavédelmi jegyzőkönyvben:

- az ellenőrzött terület nevét, az ellenőrzés idejét,
- a résztvevők nevét, beosztását,
- az előző szemle során feltárt hiányosságok kapcsán megtett intézkedések eredményességét,
- újonnan észlelt hiányosságokat,
- a hiányosságok felszámolásának felelősét, és határidejét.

3. Az alkoholos állapot ellenőrzése

A munkáltatónak feladata, hogy az alkoholos állapotban történő munkavégzést megakadályozza. Ezért jogosuk a munkavállaló munkára képes állapotáról meggyőződni, amit az érintett tűrni köteles. A munkára történő jelentkezéskor és a munkaidő alatt alkoholszondás ellenőrzést, vagy ezzel egyenértékű vizsgálatot lehet tartani. Az alkalmazott szondáztatását lehetőleg a többi dolgozótól elkülönítve, semleges tanú jelenlétében kell elvégezni, hogy az eljárás ne sértse meg a dolgozót emberi méltóságában. Az ittasság tényét a munkavédelmi naplóba be kell vezetni, és jegyzőkönyvet is kell készíteni, melyet alá kell írni a dolgozóval.

Egyértelműen bizonyított ittas munkavégzés esetén a munkavállalót a munkahelyről el kell távolítani. Ha az alkoholszonda reagense a legkisebb ittasságot mutatja, a dolgozót ki kell állítani a munkából. Ilyen esetben a fegyelmi jogkör gyakorlója fegyelmi eljárást indíthat.

Ha az alkoholszonda vizsgálat eredménye pozitív, és a dolgozó ezt vitatja, a munkáltató felülvizsgálatként véralkohol vizsgálatot kezdeményezhet. A véralkohol vizsgálat eredményének megismeréséig az ellenőrzött munkavállaló jóhiszeműségét kell vélelmezni.

Az alkoholszondás vizsgálatot megtagadó dolgozó a munkavégzéstől eltiltható, és emiatt jogszerű a munkabérének megvonása az eltiltás időtartamára.

Soron kívüli alkoholszondás ellenőrzést kell tartani munkabaleset bekövetkeztekor, illetve a munkahelyén szemmel láthatóan ittas állapotban lévő munkavállalónál.

BALESETI VIZSGÁLAT ÉS VÉDŐ JUTTATÁSOK

1. Munkabaleset vizsgálása

1. A munkabalesetet fogalma: Munkavégzés közbeni, sérülést okozó egyszeri külső hatás.

A keresőképtelenséget (legalább 1 munkanap kiesés) okozó munkabalesetet haladéktalanul ki kell vizsgálni. A kivizsgálás során információkat kell gyűjteni a balesetről, meg kell fogalmazni a baleset okait, és intézkedni kell, hogy hasonló balesetek ne forduljanak elő.

Az a baleset minősül munkahelyi balesetnek, amely:

- a dolgozót a munkahelyén érte,
- illetve a munkahelyén kívül következett be, de a munkáltató érdekében végzett tevékenység során.

A munkába jövet csak akkor minősül üzemi balesetnek, ha a sérültet közvetlenül a munkaidő előtt éri a baleset: a munkahely megközelítése közben. A munkából menet akkor tekinthető munkahelyi balesetnek, ha a dolgozó közvetlenül, nagyobb kitérés nélkül megy haza a lakására, szállására. A munkába jövet és menet közben történt úti balesetek esetén az üzemi baleset igazolására helyszíni tanúk, hatósági jegyzőkönyvek szükségesek.

Tanuló esetében minden baleset munkahelyi balesetnek számít akkor, ha a felügyeletről az oktató és nevelő intézménynek kell gondoskodnia (tanulmányi kirándulás, sportfoglalkozás, iskolai étkeztetés alatt bekövetkező balesetek, stb.).

2. A baleseti helyszín szemléje és vizsgálat lefolytatása

A munkabaleset kivizsgálásakor minden információval rendelkező személyt (sérült, a balesetet okozó személy, szemtanúk, sérült munkatársa, közvetlen vezetője) meg kell hallgatni, és helyszíni szemlét kell tartani. Fel kell tární a sérülést eredményező veszélyes körülményeket, cselekedeteket, tényezőket.

A munkabaleset kivizsgálása során meg kell állapítani:

- a létesítmények, gépek, berendezések, eszközök, a munka tárgya biztonságtechnikai állapotát, ennek keretében:
  - a munkavédelmi minőségre,
  - üzembe helyezésre,
  - műszaki felülvizsgálatra,
  - technológiára, kezelésre, karbantartásravonatkozó előírások meglétét, helyességét, érvényesülését,
- előre nem látható esemény (üzemzavar, műszaki hiba) fellépését,
- az egyéni és kollektív védőeszközök, a sérült öltözete, védő és jelzőberendezések, védőburkolatok meglétét,
- az alkalmazási és használati előírások érvényesülését,
- a környezeti tényezők (mechanikai, kémiai, elektromos, meteorológiai és klímátényezők, zaj, rezgés, sugárzás, élőlény) mértékét, hatását (szükség esetén műszeres méréssel),
- a munkaszervezés, a belső ellenőrzés, irányítás rendszerét,
- a munkavégzés ütemét, a munkáltatás egyéb körülményeit,
- a munkatér nagyságát, az ergonómia érvényesülését,
- utasítást, figyelmeztetést adó táblák, feliratok létét, minőségét,
- figyelem elterelő jelenségeket, tevékenységeket,
- az üzemi rend és tisztaság, az anyagtárolás, szállítás, közlekedés szabályainak érvényesülését,
- a balesetet szenvedett munkavállaló és társai feladatát, szándékát és cselekedeteit,
- az érintett berendezés, munkaeszköz, munkafolyamat, előírásainak érvényesülését, az eltérés mértékét,
- a balesetet kiváltó okokat, a tényezők tételes vizsgálatával és a közrehatások valószínűsítésével,
- a munkabaleset elkerülhetőségének feltételeit,
- az összes lehetséges javító és megelőző intézkedést.

3. Munkabalesetek nyilvántartása és a bejelentés rendje [MVT. 64. §]

A munkáltatónak biztosítani kell a munkavédelmi előírások betartását és a balesetek elkerülését. Ha az elővigyázatosság ellenére baleset következik be, azt azonnal be kell

jelenteni a munkahelyi vezetőnek. A helyszíni szemle eredményét szükség szerint munkabaleseti jegyzőkönyvben, rajzon, fényképen, videofelvételen rögzíteni kell.

A munkabaleseti körülményeket olyan részletességgel kell feltárni és rögzíteni, hogy a baleset okai megállapíthatók legyenek tényszerűen alátámasztva. A munkabaleseti jegyzőkönyvet a törvényben megadott módon kell elkészíteni.

A baleset során a munkavédelmi felelős kötelessége, hogy intézkedjen:

- sérülést szenvedett dolgozó egészségügyi ellátásáról,
- a helyszín megőrzéséről, annak rögzítéséről,
- a kivizsgálásban résztvevők értesítéséről,
- a munkabaleset, a foglalkozási megbetegedés bejelentéséről,
- a jegyzőkönyv elkészítéséről, és a nyilvántartásba vételről.

A jegyzőkönyvet a baleset leírásával együtt el kell helyezni munkavédelmi naplóba.

4. Baleseti jegyzőkönyv továbbküldése és a kárigény eljárási rendje

A munkabaleseti jegyzőkönyvet a kivizsgálás befejezésekor, de legkésőbb a tárgyhót követő hó 8. napjáig meg kell küldeni:

- a sérültnek,
- a társadalombiztosítási kifizetőhelynek,
- a 3 napon túl gyógyuló balesetről az illetékes OMMF megyei munkabiztonsági és munkaügyi felügyelőségének.

* tanulói baleset esetén az OH – KIR nyilvántartó felületén keresztül ill. a Kaposvári Szakképzési Centrumnak.

A kivizsgálási dokumentációt a munkáltató okiratként kezeli és azt 5 évig meg kell őrizni.

Amennyiben a sérült kifogásolja bekövetkezett balesetének munkáltatói minősítését, első fokon a területileg illetékes munkavédelmi hatósághoz fordulhat jogorvoslatért.

A kártérítés elbírálásakor az alábbi költségek vehetők figyelembe:

- az elmaradt jövedelem,
- a dologi kár (ruházat, használati tárgy, stb.),
- egyéb költségek,
- nem vagyoni, ún. eszmei kár (bírószági határozat alapján).

A döntésről a sérült munkavállalót írásban értesíteni kell.

2. Egészségvédő juttatások

1. Egyéni védőfelszerelés [MVT. 56. §]

Az intézmény egyéni védőfelszereléssel (védőöltözettel, védő eszközökkel) látja el azt a dolgozót, akinek munkakörében egészségét vagy testi épségét károsító hatás áll fenn, vagy ezt közegészségügyi érdek indokolja. Egyéni védőeszköz minden eszköz, amit a munkavállaló azért visel vagy tart magánál, hogy a munkavégzés, a technológia kockázatait nem veszélyeztető mértékűre csökkentse. Az expozíció a munkahelyen a dolgozót érő kóroki tényezők mennyiségi meghatározása (az expozíciós koncentráció és idő szorzata).

A védőeszközt a munkáltató ingyenesen biztosítja, továbbá a karbantartás, tisztítás, javítás vagy csere útján gondoskodik arról, hogy a védőeszköz használható és megfelelő higiénés állapotban legyen.

A munkáltató által átadott védőeszköz akkor jó, ha:

- védelmet nyújt, és újabb kockázatot nem jelent,
- megfelel a munkavégzés körülményeinek, a munkavállaló egészségi állapotának,
- igazítás után illeszkedik viselőjére,
- személyes használatra szolgál, kihordási ideje nincs.

Ha a munkavégzés megkívánja, hogy valamely védőeszközt ne csak egy személy, hanem többen is használjanak, akkor intézkedni kell, hogy- az ilyen használat ne jelentsen higiénés kockázatot a használók számára.

Nem védőeszköz:

- a közönséges munkaruha, egyenruha, formaruha, amelyet nem a biztonság, az egészség védelmére terveztek,
- a sportfelszerelés és sporteszköz,
- az önvédelem vagy elrettentés felszerelése, eszközei.

A munkáltató előzetesen, szükség esetén gyakorlati képzéssel tájékoztatja a munkavállalót a kockázatok jellegéről és mértékéről, a védőeszköz használatáról, és magyar nyelvű

tájékoztatót, használati utasítást ad. A tájékoztatást és a gyakorlati képzést a munkáltató írásban dokumentálja, és a munkavállalóval aláírhatja.

A védőeszközt folyamatosan kell biztosítani, és a munkavédelmi képviselő jogosult az egyéni védőeszköz biztosításával és használatával kapcsolatos rendelkezések megsértésénél intézkedéseket kezdeményezni.

2. A védőfelszerelés beszerzése, viselése

A műszaki vezető és a gondnok feladata a védőfelszerelések igényfelmérése, megrendelésének kezdeményezése, tárolása, kiadása, cseréje, selejtezése, tisztítása. Csak biztonsági vizsgálati jellel és magyar használati tájékoztatóval ellátott egyéni védőeszköz szerezhető be! A védőfelszerelést a munkába lépés napján kell átadni a dolgozónak. A munkaviszony megszűnéskor a kiadott védőfelszerelést vissza kell adni az intézménynek, vagy a kárt meg kell téríteni. A dolgozó köteles a kiadott védőfelszerelést az előírásoknak megfelelően viselni! Amennyiben a dolgozó nem használ védőfelszerelést, a munkavégzéstől el kell tiltani!

3. Védőfelszerelések juttatása

Az egyéni védőeszköz juttatás belső rendjét a műszaki vezető és a gondnok írásban határozza meg, a munkavédelmi felelős közreműködésével, az előírások betartásával.

Egyéni védőfelszereléssel ellátott munkakörök:

Munkakör, tevékenység	Egyéni védőfelszerelés	Típuszám
Villamos ívhegesztő és segítője	„DEFENZ” hegesztőpajzs UMCUS VI-HK-70/I védőszemüveg hegesztőkesztyű védőkötény bőrből lábszárvédő acélmerevítő bakancs vagy férfi védőcipő félcipő kivitelben	EN 175.168 EN 166 EN 420; 1161-K/2018 EN 140 11611; 114-R/2006 EN 140 11611; 114-R/2006 EN 140 20345; EN 14020345 EN 20344; EN 140 20345
Lánghegesztő és segítője	hegesztőkesztyű	EN 420

	lánghegesztő védőszemüveg védőkötény bőrből lábszárvédő acélmerevítés bakancs	EN 166 EN 140 11611 EN 140 11611 EN 140 20345
Fémforgácsoló	UMCUS VI-HK-70/I védőszemüveg férfi száras védőlábbeli mechanikai ártalom ellen vagy olajálló gumitalpú félcipő	EN 166 EN 140 20345 EN 140 20344
Karbantartó asztalos, lakatos	ötujjas védőkesztyű zajvédő fültok védőkötény	EN 420 EN 352-1; EP 106 EN 340
Vízvezetékszerelő, Oktatástechnológus, villanszerelő	gumicsizma védőlábbeli félcipő arcvédő	EN ISO 20344; 296-L/2009 EN ISO 20344; 2/2010-E EN 166
Raktáros, anyagbeszerző	ötujjas védőkesztyű mechanikai hatások ellen	EN 420
Takarító	ötujjas gumi védőkesztyű arcvédő plexi savas védőköpeny vagy kötény női száras védőcipő	EN 420 EN 149 EN 340 EN 344; EN 347
Köszörléshez	védőszemüveg vagy plexi arcvédő	EN 166 EN 166
Udvaros	védőlábbeli mechanikai ártalom ellen	EN 20344
Fűtők	gumicsizma	EN ISO 20344

Fűtők :

4. Védőital, tisztálkodási eszközök és bőrvédő szerek juttatása

Az intézmény bizonyos munkakörök alkalmazottainak tisztálkodási eszközöket, védőitalt, stb. is juttat a dolgozók egészsége védelmében. Jóváhagyott tisztálkodási szerek, védőkészítmények megrendelése, és folyamatos biztosítása a gondnok feladata. A tisztálkodási anyagokat, eszközöket, bőrvédő készítményeket havonta kell a dolgozóknak természetbeni juttatásként kiadni.

Az étkezőben, pihenőkben, mosdó helyiségekben melegvizes kézmosási lehetőséget, kézmosószert és kéztörlelési lehetőséget kell biztosítani. Az illemhelyeken egészségügyi papírt, a kézmosóknál. Fertőtlenítő kézmosót kell folyamatosan feltölteni. A bőrvédő készítmények a dolgozó munkahelyén lehetővé teszi a folyamatos bőrápolást.

A védőruházat tisztítása:

A dolgozótól elvárható az olyan átlagos mértékű és jellegű tisztítás, amelyet különösebb felkészültség nélkül el tud végezni. Az egyéni védőeszközök szakszerű tisztításáról, fertőtlenítéséről, karbantartásáról az intézmény gondoskodik.

Az intézményben a tisztálkodási eszközökkel, védőitalal ellátott munkakörök az alábbiak:

Munkakör, munkahely	Tisztálkodószer	Juttatási idő
Irodák, mellékhelyiségek	Szappan, törölköző	rendszeresen igény szerint
Fizikai állományú dolgozók és gyakorlati oktató	Szappan, Ultraderm kézmosó	2 havonta

Védőital juttatása: igény és szükség szerint a gyakorlati oktatóknak, az adminisztratív és fizikai dolgozóknak, valamint a diákoknak.